

## مستراتاری

## پرونده

یکی از کشورهای آفریقایی که هر ساله تعداد زیادی گردشگر را به خودش جذب می کند، مراکش است. هر چند این کشور به دلیل فیلم هایبوودی «کازابلانکا» معروف شد، اما زیبایی های طبیعی بسیار، فرهنگ غنی و تاریخ باستانی اش باعث شده تا در طول سال ها هنوز هم یکی از جذاب ترین مناطق گردشگری شمال آفریقا بعد از مصر باشد. این کشور در شمال غربی آفریقا واقع شده و با اروپا از طریق مرز آبی، تنها ۱۳ کیلومتر فاصله دارد. مراکش در فرایند تاریخی خود همواره از فرهنگی نسبتاً غنی و متنوع برخوردار بوده و با وجودی که سال ها تحت سیطره استعمار فرانسه و اسپانیا واقع شده اما سرانجام توانسته استقلال خودش را به دست بیاورد. مراکش تنها کشور در جهان عرب است که از سوی امپراتوری عثمانی مورد هجوم و تسخیر قرار نگرفت. به همین دلیل می توان گفت که مراکش در مسیر تاریخی خود، هویت فرهنگی خودش را حفظ و در تبادل فرهنگی با بیگانگان تا حد زیادی به سنت هایش پایبند بوده است. مردم مراکش سعی می کنند تا سنت های ملی- مذهبی شان را هر طور شده حتی با پوشیدن لباس های سنتی در مکان های عمومی حفظ کنند. یکی از دلایل جذب گردشگر این کشور، همین فرهنگ بکر و دست نخورده و سنت هایش و زندگی روزمره مردمان آن است. به بهانه هم گروه شدن تیم ملی فوتبال کشورمان با تیم مراکش در جام جهانی ۲۰۱۸، سعی می کنیم در این فرصت باقیمانده تا مسابقات، سبک زندگی تیم های هم گروه را بررسی کنیم و این ماجرا با مراکش در این پرونده جالب و خواندنی شروع می شود. با ما باشید.

## «چای نعنا»، تجربه دلنشین قدم زدن منصور ضابطیان در کوچه پس کوچه های مراکش

سفرنامه های منصور ضابطیان سال هاست جزو محبوب ترین و پر فروش ترین کتاب هاست. او در سفرهایش به جای اقامت در هتل های لوکس و گران قیمت با زندگی مردم عادی همگام می شود و شاید دلیل محبوبیت داستان های سفرهایش هم همین باشد. او در سفر به دنبال زندگی در کنار مردم و آشنایی با فرهنگ آن هاست. منصور ضابطیان بعد از چهار سفرنامه، داستان سفر بیست روزه اش به مراکش در اردیبهشت ۹۶ را در کتابی با نام «چای نعنا» منتشر کرد. تجربه خواندن سفرنامه های او به قدری دلپذیر است که خواننده فکر می کند شهر به شهر یا او همراه بوده است و با او به همان قهوه خانه ها قدم گذاشته و با مردم نشست و برخاست داشته است. ضابطیان در مقدمه کتاب چای نعنا می نویسد: «در این کتاب هم سعی کرده ام نگاهم بیشتر اجتماعی باشد و آدم ها حضور پررنگ تری نسبت به ساختمان ها و جاهای دیدنی داشته باشند. همچنان معتقدم که اطلاعات مربوط به موزه ها و قصر ها و باغ ها و... را می توان در منابع اینترنتی و مکتوب به دست آورد. آن چه جایش در بین سفرنامه ها خالی است، تجربه های شخصی نویسنده در برخورد با آدم هایی از فرهنگ دیگر است.» بخش هایی از کتاب چای نعنا را مرور می کنیم.

او بیرون می کشد... جن گیر جن مربوط را به بدن یک مرغ می فرستد و معمولاً مرغ در کنار دریا سر بریده می شود.

ترسا و فرانس زن و شوهرند و از فرانسه آمده اند این جا. بدون هدف. فرانس می گوید از کار بیکار شده و فکر کرده تا کار جدیدی پیدا کند، بچه هایش را بیاورد این جا که یک جای جدید ببینند و استراحت کنند. ۱۵ روز فقط در شهر مراکش (شهری که هم نام کشور است) بدون هیچ هدفی...

ترسا و فرانس نماد آدم هایی هستند که شاید برای خیلی ها یک رویا باشند. آدم های زندگی در لحظه... آدم هایی که نه حسرت گذشته را می خورند و نه در تشویش آینده اند! درست است که نداشتن نگرانی های حداقلی مالی یا برخورداری از امکانات اولیه زندگی می تواند خیال آدم را از بعضی جهات راحت کند تا رویاهایش را تحقق ببخشد اما شرط کافی نیست. گاهی وقت ها شرط لازم هم نیست. شرط کافی این است که اهل این نوع رفتار باشی. اهل این که برای رویاهایت ارزش قائل باشی و برای رسیدن به آن ها تلاش کنی.



این شهر همچنین یک مقصد خوب برای خرید کردن است زیرا در آن جا صنایع دستی بومی بسیاری برای فروش عرضه می شود، که فقط در مراکش می توان از چنین کارهای دستی سراغ گرفت.

وقتی پر میرد فروشنده آن چه در دیگ بخار می کند را به هم می زند چرق چرق عجیبی به گوش می رسد. پس باید چیز سفت و سختی بفروشد و آن چیزهای سخت، حلزون های درشت آب پز شده اند؛ غذای غیر قابل خوردن برای من بد غذا و خوراکی دلچسپی برای اهالی. چیزی که پر میرد توی پیاله های میز ماغ تیره رنگی است با چند تایی حلزون که آن ته ما هاشاورند.

بسیاری از مریض ها را

به محله می آورند تا جن

گیره آن ها را در اتاقک

هاشان تحت درمان

قرار دهند. درمان

چنان که یونس

می گوید چیزی

ششیه مراسم زار

در جنوب ایران است. جن

گیر و درهایی می خوند و دعاها می می

کند و جن حلول کرده در روان بیمار را از بدن

حالا که مدتی بعد از سفر، شروع کرده ام به نوشتن کتاب، دارم در ذهن مرور می کنم که نخستین صحنه ای که در آن جا مرا شگفت زده کرد چه بود. عکس ها و یادداشت ها و ویدئوها را مرور می کنم و می رسم به غروب اولین روز که یونس مرا به مدینا برد. مدینا بخش قدیمی شهر است. تقریباً همه شهرهای مراکش، چنین بخشی دارند؛ جایی شبیه یک بازار قدیمی، با کوچه پس کوچه های تودرتو که شهر به شهر وسعتش فرق می کند. وقتی در مدینا هستی تنها به یک مکان جغرافیایی دیگر پا نمی گذاری، انگار پرتاب می شوی به یک زمان تاریخی دیگر که از امروز سال ها دور است.

شهرها آدم ها را تغییر می دهند و هر قدر فاصله شهرها بیشتر باشد، انگار این تغییر بیشتر است. تغییری که با یک احساس درونی پیوند خورده است. این را بارها تجربه کرده ام. هر گاه از شهری به شهری دیگر رفته ام، چیزی را در درونم تغییر یافته دیده ام. تغییری که نسبتی مستقیم با فاصله دارد. برای همین است که در استانبول این تغییر را کمتر احساس می کنم تا در نیومکزیکو.

فناوری جهان را کوچک کرده اما با این حال خیلی چیزها را نتوانسته تغییر بدهد. هنوز صدای باران در نیمه شب طنجه شنیدنی ست و هنوز چای نعنا عطری عجیب دارد.

شهر فشفاون، یکی از دیدنی ترین شهرهای مراکش است. این شهر، جذابیت گردشگری اش را مدیون رنگ آبی است که اهالی بر دیوارهای شهر پاشیده اند. این شهر در شمال غرب کشور مراکش و در کنار کوه های ریف قرار دارد. خانه ها و خیابان های آبی رنگ فشفاون مراکش یادآور آسمان آبی و آبی دریا هستند، اما بیشتر دلیلی مذهبی پشت رنگ این شهر است تا این که دلیل تزئینی داشته باشد. در آن دوران که گروهی از مردمی که در این شهر زندگی می کردند تصمیم گرفتند تا شهر را رنگ کنند، از یکی از رنگ های سنتی آبی استفاده کردند و عقیده داشتند که می تواند یادآور قدرت خداوند باشد. اقامت در هتل های این شهر و استفاده از کافه ها و رستوران های آن بسیار ارزان است.



درباره سبک زندگی مردم «مراکش»

که با «کازابلانکا» شناخته می شود

# دیوارهای آبی با عطر چای نعنا

## از زندگی روزمره مردم کشور عربی- آفریقایی مراکش، بیشتر بدانیم

### رستوران و غذای محبوب مراکشی

اگر شما «زیره» دوست ندارید، به احتمال زیاد از غذاهای مراکشی هم خوشتان نیاید. چرا که این ادویه تقریباً در تمام غذاهای محلی این کشور استفاده می شود. غذای ملی و محبوب مراکش «کاسکوس» است. این غذای عربی در بسیاری از کشورهای عربی و شمال آفریقا و حتی در ایتالیا محبوب است. در تهیه این غذا از سمولینای گندم و آرد گندم استفاده می شود. از حبوبات نیز بعضاً در این غذا استفاده می شود. کاسکوس به صورت سنتی همراه با گوشت یا خورش سبزیجات سرو می شود. در مراکش، سنتی قدیمی مبنی بر خوردن این غذای لذیذ در روز مقدس جمعه وجود دارد آماده سازی یک ظرف کاسکوس سنتی آن قدر وقت گیر است که رستوران ها ترجیح می دهند آن را از منوی روزهای هفته حذف کنند. بنابراین معمولاً از صبح جمعه شروع به آماده سازی آن می کنند که برای ناهار حاضر شود.

### نوشیدنی محبوب مراکشی ها

اگر به مراکش سفر کردید یادتان باشد که هرگز این کشور را بدون چای نعنا ترک نکنید. اگر کاسکوس غذای ملی مراکش باشد، چای نعنا بدون شک، محبوب ترین نوشیدنی این کشور آفریقایی است. چای نعنا با روح و جان فرهنگ زندگی مردم مراکش آمیخته شده است. بنابراین اگر به مراکش سفر کردید، حتماً وارد یکی از کافه ها شوید و خودتان را مهمان این چای عطر آگین کنید و از دین زندگی روزمره مراکشی ها در کافه لذت ببرید

### زندگی روزمره، ساعت کاری و تعطیلات هفتگی

اگر چه مراکش یک کشور مسلمان است اما به شیوه غربی ها، یک شنبه ها تعطیل رسمی است. ساعت کاری از ۹ صبح تا ۷ بعد از ظهر است و در این میان ساعت استراحت برای نماز و ناهار در نظر گرفته شده است. اما روزهای جمعه، به شیوه مسلمان ها با بقیه روزهای کاری فرق دارد. از ساعت ۱۱ تا ۱۵ وقت برای نماز در نظر گرفته می شود مردم، مغازه هایشان را می بندند تا در مسجد برای اقامه نماز حاضر شوند. ساعت کاری در ماه رمضان هم مثل کشور ما متفاوت است.

### لوکیشن عاشقانه ترین فیلم سینمایی جهان

نام فیلم «کازابلانکا» برای آن هایی که حتی اهل فیلم و سینما هم نیستند، نامی آشناست. ماجرای این فیلم در شهر مراکشی «کازابلانکا» در بحبوحه جنگ جهانی دوم رخ می دهد اما جالب است بدانید این فیلم در هالیوود فیلم برداری شده است و هیچ

صحنه ای از مراکش در آن نمایش داده نمی شود. بنابراین با ورود به شهر کازابلانکا انتظار آن را نداشته باشید که به عاشقانه ترین شهر دنیا پای بگذارید. البته یک کافه به یاد فیلم کور تیز، با همه جزئیات در شهر کازابلانکا ساخته شده که منصور ضابطیان در کتاب جدیدش «چای نعنا» خاطرات بازمه ای از حضور در آن توصیف کرده است. «کازابلانکا» قلب اقتصادی مراکش است و تنها وجه مشترکش با فیلمی که به زعم بسیاری عاشقانه ترین فیلم تاریخ سینمای جهان است، نامش است. صحنه های بازسازی شده این فیلم را می توانید در «کافه ریک» (Rick's Café) ببینید.

### احترام به دین اسلام

بیش از ۹۰ درصد جمعیت مراکش را مسلمانان تشکیل داده اند. بیشتر شهروندان این کشور اهل سنت هستند. هر چند این کشور قانون خاصی برای پوشش ندارد اما با توجه به هنجارهای فرهنگی و مذهبی مراکش، لباس های سنتی و محلی زنان و مردان کاملاً پوشیده است. لباس های مخصوص ساحل هرگز برای گردش در شهرها، شهرک ها و دهکده های مراکش مورد استفاده قرار نمی گیرد حتی گردشگران خارجی هم باید این موارد را رعایت کنند و به فرهنگ مراکش احترام بگذارند. بهترین کار پوشیدن لباس هایی هماهنگ با فرهنگ عموم مردم این کشور خواهد بود. ورود به مساجد و زیارتگاه ها تنها برای مسلمانان مجاز است و ممنوعیت ورود غیر مسلمان به این اماکن بسیار جدی است. گردشگرهای خارجی سعی می کنند هنگام بازدید از مراکش از لباس های پوشیده استفاده کنند تا مبادا از ورود آن ها به برخی اماکن تاریخی دینی جلوگیری شود.

### درهای رنگارنگ مراکشی

درهای خانه های مراکشی از دیرباز معروف بوده اند. مراکشی ها خودشان را درگیر کلیشه رنگ ها نمی کنند و خانه هایشان رنگارنگ است. یکی از جذابیت های گردشگری شهرهای مراکش همین رنگین بودن خانه هاست. معمولاً درها در مراکش با رنگ های شاد و شفاف، آثار کاشی کاری، طرح های هندسی و گل های رنگ تزیین می شوند.

### محبوبیت حمام های عمومی

مراکشی ها ترجیح می دهند به جای حمام خصوصی در خانه ها، از گرمابه های عمومی استفاده کنند. در کشور مراکش تمداندانکی از مردم دارای حمام های خصوصی هستند. مراسم تطهیر بدن یکی از موارد قابل توجه برای مسلمانانی است که قصد نماز خواندن دارند. نام گرمابه های عمومی در مراکش، «حمام» است.

